

DE LANGEWEG ALS TOLWEG 2

De vorige keer schreef ik het een en ander over de Langeweg als tolweg. Dat artikel leverde enkele reacties op. Daarom dit keer een vervolg.

Ik bleek me te hebben vergist voor wat betreft de situering van het tolhuis op de hoek van de Rijkstraatweg en de Langeweg op het zgn. drielandenpunt op de grens van de vroegere gemeenten Sandeling-Ambacht, Rijsoord en Kijfhoek. De heer J.B. Pons, de fotograaf, die destijds de foto gemaakt heeft, wees me er op. Daarom dit keer een tweede foto waarop de T-kruising beter te herkennen is. De fotograaf stond met zijn rug naar Zwijndrecht. De weg buigt rechtsaf, richting Rijsoord. Dat gedeelte van de weg heette daarom vroeger de Rijsoordsesteeg en was aanvankelijk een zijweg van de Langeweg, die rechtdoor liep. Links van het tolhuis–vroeger de doorgaande weg – is de route naar Heerjansdam en Barendrecht.

De foto illustreert ook dat het tolhuis op een eigenaardige en daarmee gevaarlijke plek stond. Bij de toename van het gemotoriseerd verkeer, het snelverkeer, is het meermalen gebeurd dat er een auto uit de bocht raakte en tegen het tolhuis aankwam. Het was dan ook niet verwonderlijk dat op zekere avond laat een personenauto op wel heel ongebruikelijke wijze de bewoner, een zekere Leen Huyser, een bezoek kwam brengen door pardoes het huis in te rijden. Huyser kwam met de schrik vrij, maarde aangerichte ravage was bijzonder groot. Er werd dan ook besloten om het gedeeltelijk verwoeste huis af te breken. De bejaarde Huyser kreeg onderdak in een verzorgingstehuis. De politie vond op de wonderlijkste plaatsen in het huis een behoorlijke hoeveelheid muntgeld, dat daar was verstopt.

Ik vond ergens een overzicht van de vroegergeldende tarieven voor de tolheffing. Helaas kon ik niet achterhalen wanneer deze golden maar het moet ergens halverwege de 19^e eeuw zijn geweest. De tarieven illustreren welke soorten van vervoer er toen veel voorkwamen. Het was de tijd dat er nog geen auto's of fietsen het straatbeeld beheersten. De doorgang voor een varken, schaap of kalf was 1 cent. Voor een koe moest 1,5 cent worden betaald. Een kudde schapen of varkens kwam voor korting in aanmerking. Een slee met één paard mocht voor 8 cent passeren. Voor een span van twee paarden gold het dubbele tarief. Voor een postkoets ging de slagboom pas open nadat voor elk bespannen paard 10 cent was betaald. De helft van de opbrengst was voor de tolgaarder.

**Historisch Genootschap Hendrik-Ido-Ambacht
Arie Verhoeven**